

сж стѣпове на най-голѣмъ кръгъ токо на Равноденственный, и отъ него камъ Полюса всякога ся смалявать.

§. Д'. Какъ ся опрѣдѣлявать длѣжина и ширина.

35. Зачтото длѣжина и ширина сж основа на Географич-тж, понося да знаемъ способа, что употреблявать за опрѣдѣленіе-то имъ.

Познавать ширинж-тж съ уприличеніе-то на тоя начинъ: Отстояніе-то отъ Равноденственный на едно мѣсто, или ширина-та му, равно е съ възвышеніе-то отъ Оризонта на Полюса. Ако за примѣръ ся намира подъ Равноденственный EE' (чрѣт. 5) небесный Полюсъ (прѣдполаганъ что тукъ ся забѣлѣзва тѣкмо подъ Полярнж-тж Звѣздж) виждася право на Оризонта; затова възвышеніе-то на Полюса е ничто, зачто и тая ширина е ничто.

Зачтото прѣмѣстваніе-то на Полярнж-тж Звѣздж е спорядъ станвано-то пжтуваніе по Земж-тж (11), явно е что, ако нѣкой отъ Равноденственный E отійва какъ Полюса P единъ стѣпъ, Звѣзда-та, която бяне по-напрѣдъ на оризонта, ще ся покаже по-высоко единъ стѣпъ; ако ли нѣкой трѣгне напрѣдъ 2, 3, 4 стѣпове, и Звѣзда-та ще ся вижда възвышявана 2, 3, 4 стѣпове, и слѣдователно до Полюса, дѣто ще е отгорѣ надъ Оризонта тѣкмо 90° , сирѣчь на възвышеніе равно съ ширинж-тж. Даклемъ възвышеніе-то на Полюса въ нѣкое мѣсто ще е равно съ ширинж-тж на то мѣсто.

36. Така за да познаемъ ширинж-тж на нѣкое мѣсто, доста е да можемъ прѣмѣримъ, съ нѣкое орѣдіе, възвышеніе-то на Полюса надъ Оризонта. Затова употреблявать обыкновенено еднж четвъртинж гржгъ GAB (чрѣт. 6), раздѣленж на минуты и секунды. Основа AB ся туря право камъ оризонта H , а на центръ A е поставена една двигателна ли-